SVEA HOVRÄTT
SVERIGES DOMSTOLAR

Yttrande

Datum	Diarienummer
2026-10-29	HSV 2026/736

Mark- och miljööverdomstolen

Mottagare

Klimat- och näringslivsdepartementet

Remiss av promemorian Överklagande av beslut om tillträde till mark för undersökning

(Dnr KN2026/01475)

Svea hovrätt, Mark -och miljööverdomstolen, har granskat förslaget utifrån de utgångspunkter som domstolen har att beakta. Mark- och miljööverdomstolen har, med undantag från de synpunkter som anges nedan, inget att erinra mot förslaget.

Område/domsområde i föreslagen lagtext

Redaktionellt noterar Mark- och miljööverdomstolen att det avseende ordalydelsen i 7 kap. 8 § andra stycket expropriationslagen finns en diskrepans mellan författningsförslaget i avsnitt 2 och författningskommentaren i avsnitt 7. I avsnitt 2 används begreppet ”område” och i avsnitt 7 används ”domsområde”. Det kan noteras att begreppet ”område” används i 7 kap. 6 § andra stycket samma lag. Begreppet ”domsområde” används i lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar. För att upprätthålla enhetlighet inom expropriationslagen förespråkar Mark- och miljööverdomstolen att begreppet ”område” används i 7 kap. 8 § andra stycket.

Forum enligt 7 kap. 8 § expropriationslagen

Enligt den föreslagna bestämmelsen ska länsstyrelsens beslut om förundersökningstillstånd överklagas till den mark- och miljödomstol inom vars område/domsområde den aktuella fastigheten är belägen.

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att förundersökningstillstånd inte sällan söks för ett område som sträcker sig över flera fastigheter. Mark- och miljödomstolarnas respektive domsområde överensstämmer inte med läns-

styrelsernas upptagningsområden. Länsstyrelsens beslut om förundersöknings-tillstånd som avser flera fastigheter kan således bli föremål för överprövning vid olika mark- och miljödomstolar. Om olika mark- och miljödomstolar tar upp ansökan om förundersökningstillstånd från samma sökande kan utgången bli olika inom samma projektområde. Det kan dock noteras att det enligt 3 kap. 2 § lagen om mark- och miljödomstolar i vissa fall finns möjlighet för en mark- och miljödomstol att lämna över ett mål till en annan mark- och miljödomstol.

Övriga synpunkter

Mark- och miljööverdomstolen noterar att förslaget till ändring i expropriations-lagen endast omfattar beslut enligt 7 kap. 6 § expropriationslagen medan prövningsordningen avseende beslut enligt 7 kap. 7 § expropriationslagen kvarstår oförändrad. Någon motivering till varför motsvarande ändring inte görs i fråga om beslut enligt 7 kap. 7 § framgår inte av promemorian.

Det noteras även att den nya prövningsordningen medför att de processuella regler som gäller för mark- och miljödomstolar kommer att bli tillämpliga i ärenden om förundersökningstillstånd, exempelvis vad avser regler om rättegångskostnader, motpartsförhållanden och möjligheten att överklaga till Mark- och miljööver-domstolen.

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i konsekvensanalysen i fråga om att ändringarna, sett för sig, inte kan anses medföra någon större påverkan på mark- och miljödomstolarnas verksamhet. Det ska dock framhållas att den slutsatsen baseras på att förslagen beaktas isolerat från de andra nya arbetsuppgifter som avses påföras mark- och miljödomstolarna. Mark- och miljööverdomstolen efter-lyser därför alltjämt en gemensam konsekvensanalys som följer av planerade lagändringar.

I handläggningen av ärendet har deltagit hovrättslagmannen Vibeke Sylten, tekniska rådet Ingela Boije af Gennäs och tf. hovrättsassessorn Maria Erlandsson.

Vibeke Sylten Maria Erlandsson